

ZAPISNIK 4. seje Nacionalne skupine deležnikov za digitalni evro

Datum in čas seje: 18. 12. 2024, od 10:00 do 13:00

Lokacija seje: Banka Slovenije

Prisotni člani: Marko Pahor (predsedujoči Nacionalni skupini deležnikov za digitalni evro – NSD digitalni evro), Stanislava Zdravec Capriolo (Združenje bank Slovenije).

Ostali prisotni: Robert Petek (Ministrstvo za finance), Mojca Štruc (Ministrstvo za digitalno preobrazbo), Simon Anko, Eva Antloga, Martin Pezdir in Anja Rijavec Uršej (vsi Banka Slovenije).

Odsotni člani: Dean Čerin (Trgovinska zbornica Slovenije), Aida Kamišalić Latifić (Ministrstvo za digitalno preobrazbo), Andreja Kert (Državni zbor Republike Slovenije – Odbor za finance), Urška Kos (Uprava Republike Slovenije za javna plačila), Aleksander Kurtevski (Bankart d. o. o), Tanja Piškur (Zveza potrošnikov Slovenije), Nikolina Prah (Ministrstvo za finance).

Dnevni red:

1. Uvodni nagovor in potrditev dnevnega reda
2. Napredek na projektu Digitalni evro
3. Model nadomestil
4. Vprašanja/usmeritve bančnega sektorja – predvidena interakcija tekom nadaljnjih korakov
5. Tour de table
6. Razno
7. Zaključek in povabilo h kosilu
8. Kosilo

1. Uvodni nagovor in potrditev dnevnega reda

Predsedujoči **M. Pahor** je pozdravil prisotne na 4. seji NSD digitalni evro in predstavil dnevni red.

M. Pahor je podal informacije o ključnih temah, ki so bile obravnavane v okviru Evrosistemovega projekta Digitalni evro, točneje v okviru Delovne skupine Evrosistema na visoki ravni za digitalni evro, katere član je tudi sam. Izpostavil je naslednje teme: plačilna shema digitalnega evra, izbira ponudnikov za razvoj tehnične rešitve digitalnega evra ter podrobnejše tehnične analize s področja limitov na imetja in digitalnega evra, ki bi omogočal plačila brez spletne povezave. Povzel je tudi napredek Sveta Evropske unije pri obravnavi predloga Uredbe EU o uvedbi digitalnega evra. Predlagal je potrditev dnevnega reda, s katerim so se prisotni strinjali.

Sklep 1: Dnevni red 4. seje NSD digitalni evro je bil potrjen.

2. Napredek projekta Digitalni evro

M. Pezdir je predstavil napredek projekta Digitalni evro.

M. Pahor je predstavitev dopolnil z informacijo, da je dosedanji poročevalec v Evropskem parlamentu, odgovoren za dosje digitalni evro, Stephen Berger, odstopil. Po nepotrjenih informacijah naj bi ga nadomestil Fernando Navarrete Rojas, ki je bil pred tem zaposlen v španski centralni banki. Dodatno je pojasnil, da je napredek na zakonodajnem postopku sicer počasnejši od pričakovanj, a to na splošno časovnico projekta Digitalni evro zaenkrat ne vpliva.

S. Anko je izpostavil razumevanje glede želje bank po seznanitvi s tehničnim pravilnikom plačilne sheme digitalnega evra, osnutek katerega zaenkrat še ni javno dostopen. Ne glede na to Evrosistem nadaljuje razvoj tehničnih specifik digitalnega evra. Pojasnil je, da bo več informacij na voljo jeseni 2025, ob zaključku prvega dela pripravljalne faze. Izpostavil je pomembnost jasne in argumentirane komunikacije o digitalnem evru do splošne javnosti ne samo s strani Evrosistema, temveč tudi s strani ključnih predstavnikov poslovnih bank v Sloveniji.

M. Pahor je podal pobudo, da se na eno izmed naslednjih sej NSD digitalni evro povabi slovenske evropske poslance z namenom, da se jih seznanijo s projektom Digitalni evro.

A. Rijavec Uršej je izpostavila vidik kompleksnosti in dolgotrajnosti zakonodajnega postopka in dodala, da je dan pred sejo NSD digitalni evro potekal bilateralni pogovor med Ministrstvom za finance (Banka Slovenije je nudila podporo pri tehničnih vprašanjih) in prihajajočim poljskim predsedstvom Svetu Evropske unije, ki naj bi bilo glede na komunikacijo poljskih predstavnikov na področju digitalnega evra precej ambiciozno.

Tudi **R. Petek** je menil, da bo poljsko predsedstvo aktivno, a po njegovi oceni do »splošnega pristopa« ne bo prišlo. Želel si je, da bi bilo predsedstvo aktivno tudi pri obravnavi predloga Uredbe EU o zakonitem plačilnem sredstvu zaradi predloga zapisa pravice do gotovine v Ustavo Republike Slovenije, saj bi potrditev zadevnega predloga uredbe omilila omenjene poskuse. Po njegovi oceni bi lahko bila pravna podlaga za digitalni evro na EU ravni sprejeta v 2026.

S. Zadavec Capriolo je podprla idejo, da se na eni izmed naslednjih sej NSD digitalni evro pridružijo tudi evropski poslanci. Zaprošila je predstavnike Banke Slovenije za predstavitev digitalnega evra na nadzornem svetu Združenja bank Slovenije v marcu 2025 in na srečanju razširjene Višegrajske skupine v sredini junija 2025. Nadaljevala je, da je za slovenske banke ključnega pomena, da bodo imele dovolj časa za implementacijo tehničnih smernic in prosila Banko Slovenije za redno obveščanje o napredku na tehničnem pravilniku digitalnega evra. Izpostavila je, da spodbuja sodelovanje med Banko Slovenije in poslovnimi bankami z namenom priprave na pravočasno implementacijo morebitnega digitalnega evra.

Tudi **M. Pahor** se je strinjal, da je sodelovanje med BS in slovenskimi poslovnimi bankami ključno. Želja Banke Slovenije je, da bi razprava s poslovnimi bankami v okviru bančne skupine na Združenju bank Slovenije potekala redno po sejah NSD digitalni evro.

S. Anko je dodal, da nekatere bančne skupnosti že iščejo priložnosti v digitalnem evru, in da bodo boljše pripravljene banke na digitalni evro v prednosti pri končnih uporabnikih, glede na tiste, ki se bodo na implementacijo digitalnega evra pripravile slabše. Zagotovil je, da bo Banka Slovenije nudila vso pomoč bančni skupnosti, da ta izkoristi potencial digitalnega evra.

R. Petek je povabil slovenski bančni sektor, da aktivno spremlja zakonodajni postopek, predvsem posebnosti, ki jih države članice izpostavljajo v neuradnih dokumentih (»non-papers«). Želel je spodbuditi slovenski bančni sektor, da naslovi nacionalne specifike v okviru zakonodajnega postopka glede predloga Uredbe o uvedbi digitalnega evra in jih prek Ministrstva za finance posredujejo v razpravo na delovno skupino Sveta Evropske unije.

Sklep 2: *Udeleženci 4. seje NSD digitalni evro so se seznanili z napredkom na projektu Digitalni evro.*

3. Model nadomestil

M. Pezdir je predstavil predvideni model nadomestil digitalnega evra.

M. Pahor je izpostavil ključno predvideno prednost sheme digitalnega evra (v primerjavi s kartičnimi shemami), in sicer, da bi stroške sheme in procesiranja transakcij nosil Evrosistem in ne banke oziroma trgovci kot pri kartičnih plačilih. Omenjeni princip temelji na modelu gotovine, pri katerem del stroškov prav tako nosi Evrosistem sam.

S. Zadavec Capriolo je menila, da poslovne banke ne želijo širjenja seznama osnovnih storitev digitalnega evra, ki bi jih morale banke brezplačno ponujati končnim uporabnikom. Bila je mnenja, da je model nadomestil digitalnega evra povečini smiseln, a se ne upošteva stroškov implementacije in investicij, ki jih bodo imele poslovne banke z morebitno uvedbo digitalnega evra. Želela je, da se pri pripravi tehnične rešitve digitalnega evra kolikor je to le mogoče izkoristi obstoječe tehnične rešitve.

A. Rijavec Uršej je izpostavila, da se pri razvoju digitalnega evra v veliki meri izhaja tudi iz obstoječih rešitev v okviru storitev TARGET.

M. Pezdir se je strinjal, da so pomemben vidik bank tudi implementacijski stroški digitalnega evra, ki se bodo med bankami najverjetneje razlikovali. Pojasnil je, da bo to tematiko v prihodnjih mesecih obravnavala Delovna skupina Evrosistema na visoki ravni.

M. Pahor je izpostavil vidik več kot enega računa digitalnega evra na posameznika. V predlogu Uredbe EU o uvedbi digitalnega evra je namreč predpostavljeno, da bi lahko posameznik odprl več kot en račun digitalnega evra, njegovo osebno mnenje pa je, da bi v prvi fazi bil primernejši en račun na posameznika. Dotaknil se je tudi stroškov digitalnega evra in s tem povezanih izzivov za banke.

S. Anko je pojasnil, da je zakonodajalec z omejitvijo t. i. »interchange fee« v EU na 0,2 % oziroma na 0,3 % za plačila z debetnimi oziroma kreditnimi karticami želel doseči, da se provizija, ki je zaračunana trgovcem, zniža, banke izdajateljice plačilnih kartic pa kljub temu dobijo del prihodkov. Nadalje Evrosistem za model nadomestil digitalnega evra predvideva preusmeritev dela prihodkov od provizij trgovcev od bank pridobiteljic do bank izdajateljic, brez stroškov sheme in procesiranja transakcij.

Sklep 3: Udeleženci 4. seje NSD digitalni evro so se seznanili s predvidenim modelom nadomestil digitalnega evra in izmenjali mnenja o le-tem.

4. Vprašanja/usmeritve bančnega sektorja o digitalnem evru

S. Zadavec Capriolo je predstavila pogled bančnega sektorja na digitalni evro.

M. Pahor se je odzval na predstavitev **S. Zadavec Capriolo** in izpostavil, da slovenske banke v delo na tehničnem pravilniku plačilne sheme digitalnega evra niso vključene; v primerjavi z večino ostalih evropskih bank so namreč relativno majhne po obsegu bilančne vsote, a moramo kljub temu poskrbeti, da bodo slovenske banke dobro informirane o razvoju pravilnika. Limit na imetja digitalnega evra se ocenjuje na okoli 3.000 EUR, raziskave kažejo, da to ne bi zamajalo finančne stabilnosti.

A. Rijavec Uršej je odgovorila na vprašanje **S. Zadavec Capriolo** iz predstavitve glede dostopa do digitalnega evra za posameznike iz držav izven Evropske unije in poudarila, da je trenuten fokus projekta večinoma na zagotavljanju digitalnega evra na evrskem območju. Uporaba digitalnega evra bi lahko bila mogoča tudi v ostalih državah Evropske unije, o dostopu izven le-te pa je še prezgodaj govoriti predvsem zaradi regulatornih ovir.

M. Pahor je nadalje pojasnil, da obstaja želja, da bo tehnična rešitev digitalnega evra podpirala multivalutnost, o čemer se razmišlja že v sedanji fazi.

A. Rijavec Uršej je dodatno izpostavila, da se pri tehničnih specifikacijah digitalnega evra veliko poudarka daje na uporabniško izkušnjo ob uravnovešenju varnosti z vidika preprečevanja goljufij in kibernetičnih napadov.

S. Anko je, kot replika na predstavitev **S. Zadavec Capriolo**, izpostavil svoje mnenje, da bi lahko bil limit na imetje digitalnega evra tudi ničeln, ob delujoči funkcionalnosti (obratnega) slapu. Upoštevajoč enega od namenov digitalnega evra – alternativa obstoječim rešitvam in delovanje tudi v izrednih situacijah – pa je smiselno, da je limit pozitiven. Menil je, da bi morala o višini limita na imetje digitalnega evra sicer odločati ECB.

M. Pezdir je pojasnil, da v skupini za določanje limita na imetje digitalnega evra sodeluje tudi predstavnik iz Banke Slovenije, in da se bo v naslednjih mesecih proučilo tudi vpliv na manjše banke.

Sklep 4: Udeleženci 4. seje NSD digitalni evro so se seznanili z izzivi bančnega sektorja in izmenjali mnenja o le-teh.

5. Tour de table

M. Štruc je podprla povezovanje, komunikacijo in sodelovanje na projektu Digitalni evro. Izpostavila je, da je po njenih informacijah glavna prioriteta poljskega predsedstva kibernetična varnost.

6. Razno

E. Antloga je predstavila pregled globalnega dogajanja na področju centralnobančnih digitalnih valut.

7. Zaključek in povabilo h kosilu

/

Naslednja seja NSD digitalni evro bo predvidoma v aprilu ali maju 2025.
Zapisnik pripravil Sekretariat NSD digitalni evro, januar 2025.